

8 | ORLICKO | U NÁS DOMA

Kořeny, to je naše bohatství

Píšete nám

Kořeny. Kolik významů má slovo kořeny? Vidím obrázek, kde strom rostoucí ze semene spotřebuje všechnu energii svých živin na vytvoření hlubokých a silných kořenů. Poslední zbytky věnuje několika lístkům nad zemí. Ty už vždycky nějak vyrostou. Ale ty kořeny, ty jsou důležité pro přežití.

A jak to mají lidé? Asi různě, ale minimálně tu sílu kořenů cítí, když ne u sebe, tak u druhých. To mně došlo, když k nám do regionu přijel autobus novinářů z Prahy. Do Hradce jim to jelo jako z praku a pak se dokodrcali až k nám. No jo, ta slabá stránka analýzy marketingové strategie, že sem nevede dál. Říkám si, no a co. V našem kraji tak nikdy žádný Disneyland nebude a naše nedálniční silnice nikdy nebudou lemovat přebubřelé billboardy. Aspoň to tu zůstane malebné, mile skromné a domácí. Naši největší devizou je a bude krásná příroda, historie a nejvíce ze všeho naši lidé. Až nedávno mně to došlo. Tohle je to naše génus loci, tím jsou Orlické hory jedinečné a přitom je to tak prosté.

Naši lidé, naše kořeny a tradice. Vybavuji si hraběte Františka Kinského, jak před obrazem rodového stromu na svém zámku v Kostelci nad Orlicí novinářům vysvětluje historii a historky svého rodu pár staletí nazpět. Jak jeho otec Josef po nucených pracích v uranových dolech přešel po revoluci zdevastovaný majetek a ve věku osmdesáti let se pustil do jeho zvelebo-

vání. Do rekonstrukce zámku, těžby písku, cihelny... V devadesátí předal žezlo „mladému“ synu Františkovi, který zahájil provoz zámku pro veřejnost i konání kulturních akcí s vytríbeným vkusem – vedle toho stihá roli poslance. A noblesní devadesátiletá dáma Bernadetta Kinská dohlíží na kvalitu trhanců, připravovaných podle rodinného receptu a podávaných v zámecké Toniově cukrárně. Tam je ostatně vidět i jejího vnuka Kristiána. Hraběcí rodinu Sternbergů potkáte i na zámku v Častolovicích, paní hraběnku najdete v zámeckém parku a oboře, jak pečuje o květiny a zvířata. A tak by se dalo vykládat dál o tom, s jakou úctou a zodpovědností k rodovému majetku a s jakým nasazením spravují mnohé další hraběcí rody naše zámky, lesy a krajinu a pomalu vše vracejí tam, kde to má být. Až teď si uvědomuji, kolik jich u nás takto činných je a to, co nám přijde už normální, je vlastně nebývalé.

Úplně vás dostanou prostá vyprávění starých lidí, jejich příběhy a příběhy jejich rodičů. Jak se v Sudetech pašoval cukr a další zboží, jak se nasazení života stalo jeho běžnou součástí, kde všude stály dřívě chalupy a jaká řemesla v které z nich byla, takže v zimě byly vesnice zavalené sněhem zcela soběstačné. Příběhy jsou zachycené ve filmu a další shromažďujeme v různých podobách. Řada našich truhlářů na horách má schované zbytky selského nábytku. Vzory a techniku jeho výroby si předávají z generace na generaci, aby takový nábytek

dále vyráběli – a že je o něj stále zájem. Vyrábějí i unikátní saně rohaté, kterými se dříve stahovalo dříví z lesa a které dnes slouží pro sportovní klání mistrů na těchto saních v Orlickém Záhoří a Kladsku. Mohli bychom hovořit o brašnářích, paličkováně krajce, výrobě vánočních ozdob a sklářství, to by bylo na dlouho.

Ale samozřejmě nejsme žádná konzerva. Úplně citlivě a v duchu tradice jdou další naši lidé. Vybavuji se mně manželé Hubálkovi, kteří nedávno otevřeli zrekonstruovaný hostinec na vesnici v Kostecké Lhotě. Hubálkovi by se zcela jistě uživil i v zahraničí, ale tady jsou doma. A úplně slyším pana Hubálka, s jakou láskou mluví o místě, o regionálních i velice skromných a o to chutnějších receptech – vede paštika z husích jatýrek a švestková omáčka. A za každou větou řekne: „Já se svoji ženou“. Zase ta síla rodiny. A jak sebevědomě a s úsměvem říká: „Tak vířivku nebo golf, to my tady mít nebudeme, protože nechceme, tím jsme právě jiní.“ A věřte nebo ne, za jeho kulinářským umem a pohostinnou atmosférou a jakousi opravdovostí dnes na tu vesnici jezdí lidé z širokého okolí, až z Hradce. Vidím také mladičkého Petra Prouzu, evropského závodníka na skibobech, který dnes řídí Skiareál v Deštném, k tomu studuje vysokou školu a pilotně rozjíždí elektronickou návštěvní kartu hor. Kdy asi spí?

Koronou je znovuzrozené místo Neratov. Když mně pan páter Suchár v devadesátých

letech ukazoval obrovský zdevastovaný kostel bez střechy na úplně vydlidněném místě a řekl, že s pomocí Boží jej obnoví, v tichosti jsem nevěřila. On ano. Dnes tu žije v opravených domech a chalupách početná komunita rodin s pěstounskou péčí o opuštěné a handicapované. Kostel je opraven a má skleněnou střechu – unikát národního významu. Probíhají zde celoročně bohoslužby, poutě a další kulturní a náboženské akce. Místní komunita převzala po státním statku i zdevastované hospodářské budovy v okolí a pozemky, na kterých hospodáři a založila zde tradiční dílny Kopeček. Krajina a lidé zde žijí.

A ještě mě napadá Akademie Libchavy. Zdeněk Štěpánek má půdu rodově v krvi, řízení několika úspěšných podniků jej však nenaplňovalo. Na místě opuštěného vepřína vybudoval silné charismatické místo přírodních stavbiček s obrovským centrálním srubem, vrcholem českého tesařství. A dnes se do tohoto vesnického místa sjíždějí koučové evropského formátu, aby společně sdíleli hodnoty, které posouvají svět. Tady si objevíte, že člověk není prázdna nádoba, kterou je třeba naplnit informacemi, ale žalud, který má všechny předpoklady pro to, aby vzrostl ve statný dub se silnými kořeny.

Tak tohle je síla našich lidí – tedy jen ochutnávka té síly. Naše ojedinělá nabídka: přijďte za našimi žijícími osobnostmi. Tohle je naše neuskutečné bohatství. Kořeny.

Renata Šedová

Slavno:
deník f

